

ανάποδος

ανάποδος, -η, -ο, επίθ. [<ανα- + πόδι + κατάλ. -ος], ανάποδος. **1α.** που έχει κακό χαρακτήρα, που είναι δύστροπος, ιδιότροπος, παράξενος: «ανάποδος διευθυντής || ανάποδη γυναίκα». **β.** που κάνει συνέχεια αταξίες: «ανάποδο παιδί». **2α.** το θηλ. ως ουσ. **η ανάποδη**, η εξωτερική πλευρά της παλάμης και, κατ' επέκταση, το χτύπημα που δίνουμε με αυτήν σε κάποιον, ιδίως στο πρόσωπό του, η ανάστροφη, η ξανάστροφη: «μάζεψε τη γλώσσα σου, μη σ' αστράψω καμιά ανάποδη!». **β.** (για ρούχα) η εσωτερική, η μέσα επιφάνεια υφάσματος: «πάνω στη βιασύνη του, φόρεσε το πουκάμισό του απ' την ανάποδη». Επίρρ. **ανάποδα, α.** αντίθετα προς το αναμενόμενο, όχι ευνοϊκά: «τα πράγματα μας ήρθαν εντελώς ανάποδα». **β.** (για ρούχα) όχι από την καλή όψη: «φόρεσες το πουκάμισό σου ανάποδα». **γ.** (γενικά) όχι κανονικά, όχι φυσιολογικά: «με τον τρόπο που δουλεύεις θα πάει ανάποδα η δουλειά». (Ακολουθούν 73 φρ.)·

- αν τον γυρίσεις ανάποδα, δεν πέφτει τίποτα απ' τις τσέπες του, βλ. λ. [τσέπη](#)·

- ανάποδα μετράς, συμπεριφέρεσαι, ενεργείς ή υπολογίζεις αντίθετα από το κανονικό και σύμφωνα με το συμφέρον σου. (Λαϊκό τραγούδι: **ανάποδα μετράς, ανάποδα μετράς, κι όλα τα δίκια, μάτια μου, για σένα τα κρατάς**)·

- ανάποδη ψαλιδιά, βλ. λ. ψαλιδιά·

- ανάποδη βδομάδα, βλ. λ. βδομάδα·

- ανάποδη κεφαλιά, βλ. λ. κεφαλιά·

- ανάποδη μέρα, βλ. λ. μέρα·

- ανάποδο σπίτι, βλ. λ. σπίτι·

- ανάποδο τιμόνι, βλ. λ. [τιμόνι](#)·

- ανάποδο ψαλίδι, βλ. λ. ψαλίδι·

- ανάποδοι καιροί, βλ. λ. καιρός·

- ανάποδος άνθρωπος, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- ανάποδος δρόμος, βλ. λ. δρόμος·

- ανάποδος καιρός, βλ. λ. καιρός·

- ανάποδος μήνας, βλ. λ. μήνας·

- ανάποδος χρόνος, βλ. λ. [χρόνος](#)·

- απ' την ανάποδη, δηλώνει τέλεια αμφισβήτηση ή εντελώς το αντίθετο από αυτό που ισχυρίζεται κάποιος: «μια μέρα αυτός ο άνθρωπος θα γίνει μεγάλος και τρανός. -Απ' την ανάποδη || ο τάδε είναι ένας απ' τους πιο καλούς οικογενειάρχες: -Απ' την ανάποδη»·

- βγαίνω ανάποδα, (για πορεία) κινούμαι, ιδίως με αυτοκίνητο ή με άλλο τροχοφόρο, σε αντίθετη από την επιτρεπτή κατεύθυνση, κινούμαι στο αντίθετο ρεύμα: «γιατί βγαίνεις ανάποδα, δε βλέπεις που είναι μονόδρομος;»·

- είναι ανάποδος, **α.** είναι δύστροπος, ιδιότροπος, παράξενος, έχει κακό χαρακτήρα: «δεν μπορείς να κάνεις παρέα μαζί του, γιατί είναι πολύ ανάποδος». **β.** είναι άτακτος: «ο γιος σου είναι ο πιο ανάποδος μαθητής της

τάξης του»·

- είναι ανάποδος άνθρωπος, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- είναι στραβός κι ανάποδος, βλ. λ. [στραβός](#)·

- έρχεται ανάποδα, (για έμβρυα) δε βγαίνει από τη μήτρα κατά τη διαδικασία της γέννας με το κεφάλι, όπως είναι το φυσιολογικό·

- έφαγε μια ανάποδη, δέχτηκε χτύπημα στο πρόσωπό του από κάποιον με την εξωτερική πλευρά της παλάμης του: «να δεις τι καλά που σταμάτησε να λέει ανοησίες μόλις έφαγε μια ανάποδη απ' τον τάδε!». Πολλές φορές, της φρ. ακολουθεί το τσιατ (βλ. λ.)·

- η ανάποδη μεριά, (για υφάσματα), βλ. λ. μεριά·

- ήρθε ο κόσμος ανάποδα, βλ. λ. [κόσμος](#)·

- θα σε κρεμάσω ανάποδα! θα σε τιμωρήσω πολύ σκληρά, πολύ παραδειγματικά. Συνήθως ως απειλή σε μικρό παιδί να καθίσει φρόνιμα: «αν ξανακάνεις αταξία, θα σε κρεμάσω ανάποδα!». Συνών. θα σε γδώρω ζωντανό! / θα σε κρεμάσω απ' τ' αρχίδια! / θα σε κρεμάσω απ' το λαιμό! / θα σε κρεμάσω στο μεσιανό κατάρτι(!)·

- θέλει κρέμασμα ανάποδα, πρέπει να τιμωρηθεί πολύ σκληρά, παραδειγματικά: «αν πήγε και κατηγόρησε τον αδερφό του, θέλει κρέμασμα ανάποδα». Για συνών. βλ. φρ. θέλει σκότωμα, λ. σκότωμα·

- θέλω κρέμασμα ανάποδα, έκφραση που δηλώνει έντονη μεταμέλεια για κάτι που είπαμε ή κάναμε: «αν σ' έβρισα πάνω στο θυμό μου, θέλω κρέμασμα || αν έκανα εγώ αυτή τη βλακεία, θέλω κρέμασμα». Για συνών. βλ. φρ. θέλω σκότωμα, λ. σκότωμα·

- κακά ψυχρά κι ανάποδα, βλ. λ. [κακός](#)·

- κόβω ανάποδο τιμόνι, βλ. λ. [τιμόνι](#)·

- κουτσά στραβά κι ανάποδα, βλ. λ. [κουτσός](#)·

- με πιάνει τ' ανάποδο ή με πιάνει τ' ανάποδό μου, **α.** αρχίζω ξαφνικά να συμπεριφέρομαι άπρεπα, δύστροπα, ιδιότροπα, παράξενα: «όταν με πιάνει τ' ανάποδο, δεν μπορεί να βγάλει κανείς άκρη μαζί μου». **β.** αρχίζω ξαφνικά να συμπεριφέρομαι πεισματικά: «αφού τον έπιασε τ' ανάποδό του, δεν υπογράφει με καμιά κυβέρνηση»·

- μου βγαίνει η Παναγία ανάποδα, βλ. λ. [Παναγία](#)·

- μου βγαίνει η πίστη ανάποδα, βλ. λ. [πίστη](#)·

- μου βγαίνει η ψυχή ανάποδα, βλ. λ. [ψυχή](#)·

- μου βγαίνει ο Θεός ανάποδα, βλ. λ. [Θεός](#)·

- μου βγαίνει ο Χριστός ανάποδα, βλ. λ. [Χριστός](#)·

- μου βγήκε ανάποδα ή μου τη βγήκε ανάποδα ή μου τη βγήκε στο ανάποδο, μου συμπεριφέρθηκε, ενήργησε εναντίον μου με προκλητικό τρόπο: «απ' τη στιγμή που μου τη βγήκε ανάποδα, δεν μπορούσα να μείνω κι εγώ με τα χέρια σταυρωμένα!». Από την εικόνα του οδηγού που κινείται αντίθετα προς το ρεύμα κυκλοφορίας των αυτοκινητών και δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, μεγάλο εκνευρισμό στους άλλους οδηγούς. Συνών. μου βγήκε απ' τ' αριστερά ή μου τη βγήκε απ' τ' αριστερά / μου βγήκε απ' τη γωνία ή μου τη βγήκε απ' τη γωνία / μου βγήκε απ' το κόρνερ ή μου τη βγήκε απ' το κόρνερ / μου βγήκε άσχημα ή μου τη βγήκε άσχημα ή μου τη βγήκε στο άσχημο / μου βγήκε άτσαλα ή μου τη βγήκε άτσαλα ή μου τη βγήκε στο άτσαλο / μου βγήκε έξαλλα ή μου τη

βγήκε έξαλλα ή μου τη βγήκε στο έξαλλο / μου βγήκε με κόκκινο ή μου τη βγήκε με το κόκκινο / μου βγήκε στο έτσι ή μου τη βγήκε στο έτσι·

- μου βγήκε η γλώσσα ανάποδα, βλ. λ. [γλώσσα](#)·

- μου πάνε όλα ανάποδα ή όλα μου πάνε ανάποδα ή όλα ανάποδα μου πάνε, βλ. φρ. μου 'ρχονται όλα ανάποδα·

- μου πάνε όλα στραβά κι ανάποδα ή όλα μου πάνε στραβά κι ανάποδα ή όλα στραβά κι ανάποδα μου πάνε, βλ. φρ. μου 'ρχονται όλα στραβά κι ανάποδα·

- μου 'ρχεται ανάποδα, **α.** μου είναι δύσκολο να ενεργήσω με τρόπο που αντίκειται στην παιδεία ή στην προσωπικότητά μου, μου κακοφαίνεται: «μου 'ρχεται ανάποδα να τον εγκαταλείψω τώρα που έχει ανάγκη από τη βοήθειά μου». **β.** δε με βολεύει, δε μου είναι βολικό: «μου 'ρχεται ανάποδα να 'ρθω απ' αυτό το δρόμο, γιατί πρέπει να κάνω ολόκληρο κύκλο»·

- μου 'ρχονται ανάποδα τα πράγματα, βλ. λ. [πράγμα](#)·

- μου 'ρχονται όλα ανάποδα ή όλα μου 'ρχονται ανάποδα ή όλα ανάποδα μου 'ρχονται, γενικά οι υποθέσεις μου δεν εξελίσσονται ευνοϊκά: «τον τελευταίο καιρό όλα μου 'ρχονται ανάποδα»·

- μου 'ρχονται όλα στραβά κι ανάποδα ή όλα μου 'ρχονται στραβά κι ανάποδα ή όλα στραβά κι ανάποδα μου 'ρχονται, (γενικά) οι υποθέσεις μου δεν εξελίσσονται καθόλου ευνοϊκά: «είμαι μέσα στη στενοχώρια μου, γιατί τον τελευταίο καιρό μου 'ρχονται όλα στραβά κι ανάποδα»·

- μου τα λέει ανάποδα, μου λέει κάτι αντίθετο από την πραγματικότητα: «εγώ ξέρω πώς έγιναν τα πράγματα, αλλά αυτός επιμένει να μου τα λέει ανάποδα»·

- μου τη βαράει στ' ανάποδο, βλ. φρ. με πάνει τ' ανάποδο·

- ξύπνησε ανάποδα, ξύπνησε κακόκεφος: «δεν του λέω κουβέντα, γιατί απ' τα μούτρα του κατάλαβα πως ξύπνησε ανάποδα». Συνών. ξύπνησε από λάθος πλευρό / ξύπνησε με τον κώλο στον ανήφορο / ξύπνησε στο πλάι / ξύπνησε στραβά·

- παίρνω ανάποδες (ενν. στροφές), αρχίζω ξαφνικά να συμπεριφέρομαι άπρεπα, δύστροπα, ιδιότροπα, παράξενα, πεισματικά, ιδίως από θυμό ή από νεύρα: «πρόσεξε μην πάρω ανάποδες, γιατί θα γίνουμε κώλος». (Τραγούδι: με πάνει ένας έρωτας την ώρα που μου λείπεις, φαντάζομαι πως θα 'μαστε χωρίς εμάς τους δυο, και **παίρνω τις ανάποδες** και στο βυθό της λύπης, πηγαίνω και βυθίζομαι γιατί σε αγαπώ)·

- παίρνω ανάποδο τιμόνι, βλ. λ. [τιμόνι](#)·

- πάω ανάποδα, (για πορεία) κινούμαι αντίθετα στο ρεύμα κυκλοφορίας: «βγες γρήγορα απ' το δρόμο, γιατί πας ανάποδα»·

- τα βλέπω (όλα) ανάποδα, (γενικά) είμαι απαισιόδοξος, απογοητευμένος: «απ' τη μέρα που πέθανε ο πατέρας του, τα βλέπει όλα ανάποδα»·

- τα βλέπω (όλα) στραβά κι ανάποδα, (γενικά) είμαι πολύ απαισιόδοξος, πολύ απογοητευμένος: «απ' τη μέρα που πέθανε ο πατέρας του, τα βλέπει όλα στραβά κι ανάποδα»·

- τα στραβά και τ' ανάποδα, βλ. λ. [στραβός](#)·

- την είδα ανάποδα, ξαφνικά αντιλήφθηκα ή υποπτεύθηκα ότι με κοροϊδεύουν ή ότι προσπαθούν να με ξεγελάσουν, να με εξαπατήσουν και αντέδρασα, όχι με το συνηθισμένο μου τρόπο, αλλά βίαια ή παράλογα: «κι ενώ όλα πήγαιναν μια χαρά, δεν ξέρω γιατί, ξαφνικά την είδε ανάποδα και χάλασε τη δουλειά»·

- την κακή σου, την ψυχρή σου και την ανάποδή σου! βλ. λ. [κακός](#).
- της γύρισα τα μάτια ανάποδα, **α.** της επέβαλα βίαια τη σεξουαλική πράξη: «την παρέσυρε στο δωμάτιό του και της γύρισε τα μάτια ανάποδα». **β.** την έκανα να κατευχαριστηθεί τη σεξουαλική πράξη: «και βέβαια το ευχαριστήθηκε, αφού της γύρισα τα μάτια ανάποδα». Από το ότι σε πολλές γυναίκες, όταν έρχονται σε οργασμό, τα μάτια τους καλύπτονται από το ασπράδι του βολβού.
- το παίρνω ανάποδα, παρανοώ, παρεξηγώ κάτι: «ό,τι είπα, το 'πα για το καλό σου, αλλά εσύ το πήρες ανάποδα». (Λαϊκό τραγούδι: όλα **ανάποδα τα παίρνεις** κι όλα επιπόλαια κι έχεις σβήσει της αγάπης όλα τα συμβόλαια).
- το παίρνω απ' την ανάποδη, βλ. συνηθέστ. το παίρνω ανάποδα.
- τον κρέμασε ανάποδα, τον ξυλοκόπησε πολύ άγρια, του προξένησε σοβαρή σωματική βλάβη, τον εξάντλησε στο ξύλο (γι' αυτό και δεν είχε τη δύναμη να αντιδράσει): «ήταν τόσο εξοργισμένος μαζί του που μόλις τον συνάντησε, τον άρπαξε και τον κρέμασε ανάποδα». Συνών. τον έγδαρε ζωντανό (α) / τον κρέμασε απ' τ' αρχίδια / τον κρέμασε απ' το λαιμό / τον κρέμασε στο μεσιανό κατάρτι.
- τον ξέρω (τον γνωρίζω, τον έμαθα) απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, βλ. λ. [καλός](#).
- του άστραψα μια ανάποδη, τον χτύπησα με δύναμη στο πρόσωπο με την έξω πλευρά της παλάμης μου: «του άστραψα μια ανάποδη, που ακούστηκε σε όλο το τετράγωνο».
- του βγάζω τη γλώσσα ανάποδα, βλ. λ. [γλώσσα](#).
- του βγάζω την Παναγία ανάποδα, βλ. λ. [Παναγία](#).
- του βγάζω την πίστη ανάποδα, βλ. λ. [πίστη](#).
- του βγάζω την ψυχή ανάποδα, βλ. λ. [ψυχή](#).
- του βγάζω το Θεό ανάποδα, βλ. λ. [Θεός](#).
- του βγάζω το Χριστό ανάποδα, βλ. λ. [Χριστός](#).
- του βγαίνω ανάποδα ή του τη βγαίνω ανάποδα ή του τη βγαίνω στο ανάποδο, συμπεριφέρομαι, ενεργώ εναντίον του με προκλητικό τρόπο: «πρόσεχε, μην του τη βγαίνεις ανάποδα, γιατί πετάει τη σκούφια του για καβγά». Από την εικόνα του οδηγού που κινείται αντίθετα σε ρεύμα κυκλοφορίας και δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, μεγάλο εκνευρισμό στους άλλους οδηγούς. Συνών. του βγαίνω απ' τ' αριστερά ή του τη βγαίνω απ' τ' αριστερά / του βγαίνω απ' τη γωνία ή του τη βγαίνω απ' τη γωνία / του βγαίνω απ' το κόρνερ ή του τη βγαίνω απ' το κόρνερ / του βγαίνω άσχημα ή του τη βγαίνω άσχημα ή του τη βγαίνω στο άσχημο / του βγαίνω άτσαλα ή του τη βγαίνω άτσαλα ή του τη βγαίνω στο άτσαλο / του βγαίνω έξαλλα ή του τη βγαίνω έξαλλα ή του τη βγαίνω στο έξαλλο / του βγαίνω με κόκκινο ή του τη βγαίνω με κόκκινο / του βγαίνω στο έτσι ή του τη βγαίνω στο έτσι.
- του 'δωσα μια ανάποδη, βλ. φρ. του 'ριξα μια ανάποδη.
- του 'ριξα μια ανάποδη, τον χτύπησα στο πρόσωπο με την εξωτερική πλευρά της παλάμης μου: «του 'ριξα μια ανάποδη, που είδε τον ουρανό με τ' άστρα».
- του τα 'πα απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, βλ. λ. [καλός](#).
- τώρα βλέπει τα καρότα ανάποδα, βλ. λ. [καρότο](#).
- τώρα βλέπει τα ραδίκια ανάποδα, βλ. λ. [ραδίκι](#).